



Znak: K-1.431.1.31.2024.6.ŁB
Szczecin, 17 kwietnia 2025 r.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego.
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Szczecinecka Fundacja na Rzecz Osób Poszkodowanych w Wypadkach Komunikacyjnych, ul. Warcisława IV 16, 78-400 Szczecinek
Osoba pełniąca funkcję kierownika jednostki kontrolowanej	Pani Katarzyna Oleś – Prezes Szczecineckiej Fundacji na Rzecz Osób Poszkodowanych w Wypadkach Komunikacyjnych
Okres objęty kontrolą	od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r.
Kontrolerzy	– Aleksandra Komincz – główny specjalista (kierownik zespołu kontrolnego), – Małgorzata Konarska – główny specjalista, z Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.
Nr upoważnienia	Upoważnienie nr 91/24 z dnia 2 października 2024 r.
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	– Art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571 ze zm.). – Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2054).
Kryteria prowadzenia kontroli	Legalność, gospodarność, celowość i rzetelność.
Rodzaj kontroli i tryb kontroli	Kontrola planowa w trybie zwykłym.
Termin kontroli	21-25 października 2024 r.

Podstawa prawna realizacji zadania	– Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 poz. 571 ze zm.). – Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 poz. 120 ze zm.). – Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2054). – Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów rocznego sprawozdania merytorycznego oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2061 ze zm.).
---	--

USTALENIA KONTROLI

1. Informacje ogólne o organizacji

Szczecinecka Fundacja na Rzecz Osób Poszkodowanych w Wypadkach Komunikacyjnych (dalej SZFNROPWWK, Fundacja, Organizacja) w Szczecinku została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 15 grudnia 2003 r. pod nr 0000182916. Status organizacji pożytku publicznego Jednostka uzyskała w dniu 8 września 2005 r. Siedziba Fundacji mieści się pod adresem ul. Warcisława IV 16, 78-400 Szczecinek. Organami Fundacji są: Zarząd i Rada Fundacji. W 2022 r. Prezesem Zarządu była Pani Katarzyna Oleś. Fundacja działa na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, może także prowadzić działalność poza granicami kraju.

(dowód: akta kontroli str. 76-94)

Statut Fundacji obowiązujący w 2022 r. został przyjęty Uchwałą nr 1/2019 Rady Fundacji z dnia 27 Maja 2019 r. w sprawie wprowadzenia zmian w statucie SZFNROPWWK. Zgodnie z zapisami Statutu działalność Fundacji obejmuje m.in. realizację następujących celów:

1. świadczenie osobom poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych pomocy rzeczowej, finansowej, prawnej, psychologicznej,
2. podejmowanie inicjatyw na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
3. pomoc w organizacji opieki medycznej i rehabilitacyjnej,
4. upowszechnianie wiedzy o zasadach odpowiedzialności prawnej sprawców wypadków drogowych,
5. ochrona i promocja zdrowia,
6. działania na rzecz osób niepełnosprawnych,
7. niesienie pomocy osobom ubogim i potrzebującym,
8. prowadzenie i wspieranie działań humanitarnych i akcji dobroczynnych, w tym dystrybucja żywności,

9. podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
10. działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
11. wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej,
12. działalność na rzecz: mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego, osób w wieku emerytalnym, dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, turystyki i krajoznawstwa, porządku i bezpieczeństwa publicznego.

(dowód: akta kontroli str. 85-94)

Powyższe cele znajdują odzwierciedlenie w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

2. Prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacji pożytku publicznego

2.1. Przychody ze środków pozyskanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych

Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie „Podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych może, na zasadach i w trybie określonym w przepisach odrębnych, przekazać 1% podatku obliczonego zgodnie z odrębnymi przepisami na rzecz wybranej przez siebie organizacji pożytku publicznego”.

Na podstawie przedłożonej ewidencji księgowej i wyciągu z rachunku bankowego ustalono, że kwota przychodów uzyskanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. wyniosła **75 727,30 zł**. Z informacji podanej przez Ministerstwo Finansów¹ wynika, że przychody z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych uzyskane przez Fundację w 2022 r. wyniosły jw.

(dowód: akta kontroli str. 111-112)

Ponadto Jednostka wykazała, że kwota 74 020,70 zł stanowi środki z 1% ze wskazaniem celu szczegółowego, a kwota 1 706,60 zł dot. środków bez wskazania celu szczegółowego. Z przedłożonych wyjaśnień Prezes Zarządu wynika, że „Wysokość środków 1% przekazanych ze wskazaniem i bez wskazania ustalana jest na podstawie wykazu wszystkich wpłat na rzecz Fundacji z tytułu 1% otrzymywanego z Urzędu Skarbowego. Na podstawie tego wykazu można łatwo określić wysokość środków ze wskazaniem, czyli wpłaconych na rzecz konkretnych podopiecznych Fundacji oraz wysokość środków bez wskazania. Do puli środków bez wskazania zaliczamy: kwoty przekazane na rzecz Fundacji, na rzecz podopiecznych nieżyjących i osób nie będących podopiecznymi”.

(dowód: akta kontroli str. 113-115, 25-31)

¹ Wykaz organizacji pożytku publicznego, które otrzymały 1% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych – stan na dzień 15 września 2022 r.

W trakcie kontroli Fundacja przedłożyła również wyciąg z dziennika, z którego wynika, że na dzień 1 stycznia 2022 r. dysponowała środkami finansowymi w wysokości ogółem 159 854,84 zł (konto 130). Z uwagi na fakt, że dokument ten nie wskazywał stanu środków z 1% podatku dochodowego, w toku kontroli Jednostka dokonała wyodrębnienia tych środków, poprzez utworzenie konta 130-1 Stan środków z 1%. Z przedłożonej ewidencji księgowej wynika, że na dzień 1 stycznia 2022 r. Fundacja dysponowała środkami 1% w wysokości ogółem 135 046,95 zł. Na potrzeby kontroli przyjęto ww. kwotę środków, jednakże należy zauważyć, że w Rocznym sprawozdaniu merytorycznym za 2022 r. Jednostka wykazała kwotę 133 495,97 zł.

(dowód: akta kontroli str. 96-110)

Dane w zakresie posiadanych środków z 1% podatku dochodowego zawarto w poniższej tabeli.

Stan niewykorzystanych środków z 1% na dzień 01.01.2022 r.	Wpływy z 1% w okresie 01.01.2022 r. - 31.12.2022 r.			Razem środki z 1%
	ze wskazaniem	bez wskazania	Razem wpływy w 2022 r.	
1	2	3	4 (2+3)	5 (1+4)
135 046,95 zł	74 020,70 zł	1 706,60 zł	75 727,30 zł	210 774,25 zł

(dowód: akta kontroli str. 95, 97-98, 111-116)

2.2. Wydatkowanie środków pozyskanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych

Na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że kwota kosztów poniesionych z 1% podatku dochodowego w 2022 r. przez Fundację wyniosła ogółem **125 640,84 zł**. Dane w tym zakresie zawarto w poniższej tabeli.

Lp.	Rodzaj wydatków	Kwota wydatków ze środków 1%
Działania na rzecz osób niepełnosprawnych i chorych		115 835,14 zł
1.	Pomoc dla podopiecznych Fundacji (osoby fizyczne)	112 934,17 zł
2.	Zakup wózka medycznego dla Hospicjum	2 900,97 zł
Działania profilaktyczno-informacyjne		9 215,30 zł
3.	Zestaw PSP w plecaku dla OSP	4 500,00 zł
4.	Realizacja animacji podczas projektu "Bądź widoczny" - odblaski mogą uratować życie	2 400,00 zł
5.	Zakup apteczek szkolnych z wyposażeniem	2 315,30 zł
Promocja 1% podatku		590,40 zł
RAZEM		125 640,84 zł

(dowód: akta kontroli str. 117-146)

W 2022 r. Fundacja wydatkowała środki z 1% podatku dochodowego na działania na rzecz osób niepełnosprawnych i chorych w kwocie ogółem **115 835,14 zł**, w tym z przeznaczeniem na pomoc dla 18 osób w kwocie 112 934,17 zł, tj. m.in. na zakup:

- usług fizjoterapeutycznych, turnusów rehabilitacyjnych, rehabilitacji indywidualnej, specjalistycznych usług opiekuńczych, usługi lekarskiej, usługi dietetycznej, pobytu leczniczego, usług noclegowych,

- podnośnika, kół napędowych z wózkiem inwalidzkim, telefonu komórkowego, aparatów słuchowych, okularów korekcyjnych, ciśnieniomierza, systemu ciągłego monitorowania glikemii,
 - suplementów diety, lekarstw, opatrunków, wyżywienia,
 - paliwa,
- oraz zakup wózka medycznego dla Hospicjum w kwocie 2 900,97 zł.

(dowód: akta kontroli str. 117-118, 154-224, 229-359, 57-75)

Pomocy udzielano zawierając z podopiecznymi porozumienia, w których ujmowano m.in. informacje o sposobie udzielania i rozliczania pomocy. Ponadto osoby potrzebujące, z którymi nie zawarto porozumień uzyskiwały wsparcie po złożeniu odpowiedniego, umotywowanego wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 154-224, 229-359, 57-75)

Pomoc w Fundacji była udzielana na podstawie Regulaminu przyznawania pomocy przez SZFNRZOPWWK wprowadzonego Uchwałą nr 3/2020 Zarządu SZFNRZOPWWK z dnia 12.08.2020 r. W dokumencie zawarto opis zasad przyznawania pomocy i sposobu jej udzielania. Podopieczny, z którym podpisano porozumienie otrzymywał również ww. Regulamin. W trakcie kontroli stwierdzono, że część podopiecznych otrzymała dokument, którego treść była różna od obowiązującego w Organizacji. **Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.**

(dowód: akta kontroli str. 147-153, 237-240, 315-318)

Ponadto na działania profilaktyczno-informacyjne wydatkowano kwotę ogółem **9 215,30 zł** (zakup zestawu PSP w plecaku dla OSP w Krosinie, animacje podczas projektu "Bądź widoczny" - odblaski mogą uratować życie oraz zakup apteczek szkolnych z wyposażeniem). Środki wydatkowane na promocję 1% wyniosły natomiast 590,40 zł (reklama prasowa). Nie poniesiono wydatków na wynagrodzenia.

(dowód: akta kontroli str. 117-118, 225-228, 360-363, 395-411)

Szczegółową analizą objęto wydatki poniesione przez Fundację w okresie 3 wybranych miesięcy, tj. w lipcu, październiku i grudniu 2022 r. Wyboru próby dokonano według osądu kontrolerów, po weryfikacji zapisów w ewidencji księgowej oraz analizie przedłożonej dokumentacji finansowo-księgowej. Poniżej tabela w tym zakresie.

Lp.	Rodzaj wydatków objętych próbą	Kwota wydatków ze środków 1%
Działania na rzecz osób niepełnosprawnych i chorych		
1.	Pomoc dla podopiecznych Fundacji (osoby fizyczne)	61 858,20 zł
Działania profilaktyczno-informacyjne		
2.	Zestaw PSP w plecaku dla OSP	4 500,00 zł
RAZEM		66 358,20 zł

(dowód: akta kontroli str. 57-75, 117-118, 154-359)

W powyższym zakresie stwierdzono dokonywanie refundacji wydatków na rzecz podopiecznych ze środków 1% podatku dochodowego na podstawie dokumentów

wystawionych na ich opiekunów. **Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.**

(dowód: akta kontroli str. 183-224, 323-339)

Ponadto w przypadku podopiecznej XXXXX Fundacja rozliczyła wydatki dot. wyżywienia w trakcie podróży do Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie dla tej osoby oraz jej rodziców (w trakcie 2 wyjazdów, w kwocie ogółem 436,26 zł), pomimo braku stosownych zapisów w porozumieniu w tym zakresie. W związku z powyższym zapytano, jaka była przyczyna rozliczania ze środków 1% wyżywienia dla rodziców. Prezes Organizacji wyjaśniła, że „XX letnia XXXXX z olbrzymim rakiem jednego oka przerzutami na drugie, mocno związana z niepracującą mamą, wręcz nie funkcjonująca bez Niej. Mama XXXXX nie ma prawa jazdy w związku z czym XXXXX na pierwsze wizyty jeździła z obojgiem rodziców. Jest to rodzina z pięciorgiem dzieci, gdzie pracuje tylko ojciec tam często brakuje na niezbędne potrzeby a co dopiero koszty związane z wyjazdami do Warszawy. Po przedłożeniu paragonów za wyżywienie 3 osób zwrócono pani XXXXX uwagę, iż Fundacja powinna pokryć wyżywienie tylko XXXXX ale biorąc pod uwagę ich trudną sytuację postanowiliśmy rozliczyć w całości te wydatki. Umawiając się, że od 2023 roku już takiej możliwości nie będzie – rozliczane są koszty poniesione na XXXXX”. Mając na względzie trudną sytuację rodziny oraz fakt, że celem Fundacji, zgodnie ze statutem, jest m.in. pomoc osobom ubogim i potrzebującym, wyjaśnienia w powyższym zakresie zostały przyjęte.

(dowód: akta kontroli str. 25-31, 187, 191, 207, 211, 213, 224)

W przypadku podopiecznego XXXXX stwierdzono, że Fundacja sfinansowała jego pobyt na turnusie rehabilitacyjnym (FV nr 10038/2022/REC z dn. 09.12.2022 r. na kwotę 5 572,00 zł). Środkami z 1% pokryto również pobyt jego żony. Mając na względzie, że porozumienie zawarte z tym Panem nie przewidywało pokrywania takich wydatków, zwrócono się z pytaniem do Organizacji, jaka była przyczyna opłacenia pobytu tej osoby. Fundacja poinformowała, że „W załączeniu wniossek na sfinansowanie turnusu rehabilitacyjnego. W przedłożonym ww. wniosku podaje się, że zgodnie orzeczeniem o niepełnosprawności (przedłożono do wglądu) pan XXXXX wymaga stałej opieki innej osoby”. Mając na względzie powyższe oraz treść przedłożonego wniosku wyjaśnienie zostało przyjęte.

(dowód: akta kontroli str. 25-31, 313-322)

W okresie objętym kontrolą Jednostka dysponowała środkami z 1% podatku w łącznej wysokości 210 774,25 zł. Poniesione przez Jednostkę wydatki wyniosły 125 640,84 zł. Dane w tym zakresie zawarto w poniższej tabeli.

Środki niewykorzystane na dzień 01.01.2022 r.	Wpływy z 1% w okresie 01.01.2022 r. - 31.12.2022 r.	Wydatki z 1% w okresie 01.01.2022 r. - 31.12.2022 r.	Środki niewykorzystane na dzień 31.12.2022 r.
1	2	3	4 (1+2-3)
135 046,95 zł	75 727,30 zł	125 640,84 zł	85 133,41 zł

(dowód: akta kontroli str. 97-98, 111, 117-118)

Stan środków z 1 % podatku dochodowego na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosił 85 133,41 zł. W zakresie niewykorzystanych środków z 1% podatku dochodowego Prezes Zarządu Fundacji poinformowała, że „Przyczyną niewykorzystania na bieżąco przez Fundację środków w ramach 1% jest fakt, iż:

- wpłaty te są w 99% ze wskazaniem na określonych podopiecznych. W pierwszej kolejności zabezpieczamy potrzeby tych osób. Wśród podopiecznych są osoby, które za wypłacane ze wskazaniem na nich środki chcą kupić drogi, specjalistyczny sprzęt, dostosować w całości mieszkanie do potrzeb osoby niepełnosprawnej itp., w związku z czym te środki są dla nich na te cele „gromadzone”.
- Procedury związanej z przekazywaniem 1%. Fundacja tak naprawdę dopiero pod koniec września dostaje z Urzędu skarbowego szczegółową informację o wypłacie na poszczególne osoby. Nasi podopieczni dopiero w październiku mają wiedzę co mogą realizować w ramach przekazanych środków – wiele działań nie dało się zrealizować już w 2022 r., jak chociażby załatwienie skierowania na turnus rehabilitacyjny, konsultacje, wizyty u specjalistów, likwidację barier architektonicznych itp. Wiele tych działań zrealizowali dopiero w 2023 r.”.

(dowód: akta kontroli str. 25-31)

3. Rachunkowość w Jednostce

W 2022 r. księgi rachunkowe Fundacji prowadzone były przez Kancelarię Rachunkową „XXXXX” XXXXX XXXXX z siedzibą w miejscowości XXXXX, z wykorzystaniem oprogramowania „Ognik”, co było zgodne z zapisami zasad (polityki) rachunkowości.

(dowód: akta kontroli str. 364-382)

W 2022 r. Fundacja wyodrębniła następujące konta księgowe:

- konto 700-01 Przychody z nieodpłatnej działalności pożytku publicznego - 1% - dla przychodów uzyskanych z 1% podatku dochodowego,
- konto 500-01-00 Koszty nieodpłatnej działalności – sfinansowane z 1% - dla kosztów ponoszonych z 1% podatku,
- konto 500-01-01 Koszty promocji 1% – dla środków wydatkowanych na promocję 1%.

(dowód: akta kontroli str. 111, 117-118, 372-382)

Mając na uwadze powyższe stwierdzono, że Jednostka spełniła zapisy art. 27 ust. 2c ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zgodnie z którym organizacja pożytku publicznego wyodrębnia w ewidencji księgowej otrzymane środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, w tym wysokość środków wydatkowanych na promocję 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

Ponadto ustalono, że dokumenty finansowo-księgowe posiadają opis merytoryczny wraz z adnotacją, że zostały sfinansowane ze środków 1% podatku oraz zostały sprawdzone pod względem merytorycznym. Na żadnym z dokumentów nie zawarto informacji o zatwierdzeniu do zapłaty, a część z nich nie została sprawdzona pod względem formalno-rachunkowym. **Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.** Jednocześnie stwierdzono

nieprawidłowość polegającą na dokonywaniu płatności za faktury ze środków 1% podatku po wymaganym terminie. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli str. 154-359, 361-362)

4. Sprawozdawczość

Fundacja w dniu 10 lipca 2023 r., tj. w wymaganym terminie, złożyła na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu Wolności Roczne sprawozdanie merytoryczne z działalności organizacji pożytku publicznego za 2022 r. Kontrolujący dokonali analizy ww. sprawozdania. W powyższym zakresie stwierdzono, że:

- przychody z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, tj. 75 727,30 zł,
- wysokość kwoty poniesionych kosztów z 1% podatku dochodowego w okresie sprawozdawczym, tj. 125 640,84 zł,

zostały wykazane zgodnie z ewidencją księgową.

(dowód: akta kontroli str. 383-394, 111, 117-118)

Jednocześnie ustalono, że w części III.3.3.3 oraz III.3.3.4 sprawozdania (działania i cele szczegółowe w ramach których poniesiono koszty z 1%) nieprawidłowo wykazano kwoty poniesionych kosztów. **Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.**

(dowód: akta kontroli str. 383-394, 117-118)

Ponadto stwierdzono, że dane wykazane w Informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego w zakresie środków uzyskanych z 1% podatku oraz kwoty wydatkowanych środków z 1% są zgodne ze stanem faktycznym wynikającym z ewidencji księgowej.

(dowód: akta kontroli str. 412-417, 111, 117-118)

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI

Ad 3. Rachunkowość w Jednostce

Dokonywanie płatności ze środków 1% podatku po wymaganym terminie

W wyniku analizy dokumentacji finansowo-księgowej stwierdzono, że w przypadku 2 faktur z próby na 11 opłaconych z konta Fundacji, zapłaty dokonano po wymaganym terminie płatności. Dane w tym zakresie zawarto w poniższej tabeli.

Nr faktury	Termin płatności	Data zapłaty	Liczba dni po terminie płatności	Kwota wydatkowana z 1%
FVS2022/0001128/BKO	14.03.2022	22.03.2022	8	590,40 zł
FV/SZCKI/22/0318	20.12.2022	27.12.2022	7	5 000,00 zł

(dowód: akta kontroli str. 123-124, 145-146, 350-351, 361-362)

W powyższym zakresie Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że „Wymienione faktury dotarły do Fundacji po terminie płatności. Po otrzymaniu tych faktur Fundacja kontaktowała się z ich wystawcami uzyskując zgodę na późniejszą płatność”.

(dowód: akta kontroli str. 25-31)

Odnosząc się do powyższej odpowiedzi należy zwrócić uwagę, że na fakturach brak jest daty ich wpływu do Fundacji. Kontrolującym nie przedłożono także dokumentacji potwierdzającej wyrażenie zgody kontrahentów Fundacji na płatności po terminie wymagalności. Ponadto należy zaznaczyć, że otrzymane przez Fundację środki z 1% podatku mają charakter środków publicznych, a zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych „Wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań”.

Jak wynika z przedłożonych wyjaśnień przyczyną powyższej nieprawidłowości było nieterminowe dostarczenie faktur. Działanie takie mogło skutkować powstaniem dodatkowych kosztów finansowych w postaci odsetek. Ponadto może to spowodować utratę wiarygodności Fundacji oraz podważyć zaufanie do niej, bowiem nieterminowe wywiązywanie się ze zobowiązań może szkodzić wizerunkowi organizacji.

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH UCHYBIEŃ

Ad 2.2. Wydatkowanie środków pozyskanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych

Przekazanie podopiecznym Regulaminu udzielania pomocy o treści niezgodnej z obowiązującym dokumentem

W ramach skontrolowanej próby dokumentów stwierdzono, że część podopiecznych otrzymała do podpisu i przyjęcia Regulamin przyznawania pomocy w Fundacji, którego treść różni się od Regulaminu przyjętego Uchwałą nr 3/2020 Zarządu SZFNRZOPWWK z siedzibą w Szczecinku z dnia 12.08.2020 r.

(dowód: akta kontroli str. 147-153, 237-240, 315-318)

W związku z powyższym Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że „W 2022 roku obowiązywał Regulamin przyznawania pomocy, przyjęty uchwałą 3/2020 z 12.08.2020 r. W przypadku podopiecznych: XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX i XXXXX faktycznie zaakceptowane regulaminy różniły się od obowiązującego – stara wersja regulaminu. Po przeanalizowaniu ww. problemu najprawdopodobniej przyczyną było:

- nie zamieszczenie zaraz po zmianie regulaminu jego nowej wersji na stronie w dokumentach do pobrania, albo
- drukowanie przez omyłkę regulaminu nie z tego pliku.

Informuję, iż wszyscy podopieczni, których dotyczy ta nieprawidłowość, zostali poinformowani o tym fakcie, otrzymali obowiązującą wersję regulaminu i ją zaakceptowali (kopie w załączeniu) Jedynie w przypadku Pana XXXXX nie ma możliwości załatwienia tej sprawy, gdyż podopieczny nie żyje”.

(dowód: akta kontroli str. 25-31, 32-56)

Mając na uwadze przedłożone wyjaśnienie należy wskazać, że Organizacja korzystając ze środków 1% podatku dochodowego, tj. mających charakter środków publicznych, powinna dołożyć wszelkich starań, aby dokumentacja, na podstawie której udzielana jest pomoc zawierała wszystkie obowiązujące i prawidłowe zapisy. Należy zauważyć, że nieprawidłowe Regulaminy nie przewidywały m.in. zaliczkowania środków. Nie regulowały również zasad pomocy osobom, które nie podpisały z Fundacją porozumień. Podkreślenia wymaga fakt, że osoby potrzebujące powinny mieć aktualną wiedzę o wymogach obowiązujących w Organizacji w zakresie zasad wnioskowania o pomoc i jej rozliczania. Spełnienie tego warunku zapewnia posiadanie przez nie obowiązującego Regulaminu.

Jak wynika z wyjaśnień Fundacji przyczyną stwierdzonego uchybienia było niezamieszczenie, po zmianie regulaminu, jego nowej wersji na stronie internetowej, w dokumentach do pobrania lub drukowanie przez omyłkę regulaminu nie z tego pliku. Skutkowało to przekazaniem osobom korzystającym z pomocy Fundacji Regulaminów o błędnej treści, co mogło mieć wpływ na sposób wnioskowania tych osób o pomoc i jej rozliczania.

Dokonywanie refundacji wydatków na rzecz podopiecznych ze środków 1% podatku dochodowego na podstawie dokumentów wystawionych na ich opiekunów

1. Wydatki poniesione przez Fundację ze środków 1% w kwocie ogółem 1 389,63 zł.

Lp.	Nr dokumentu	Data dokumentu	Kwota dokumentu sfinansowana z 1%	Rodzaj wydatku
1.	66771	28.06.2022	76,30 zł	posiłki
2.	F 1686K1/4404/22	30.06.2022	352,22 zł	paliwo
3.	87922	30.06.2022	69,48 zł	posiłki
4.	W001971	29.06.2022	126,00 zł	posiłki
5.	190199	10.01.2023	80,48 zł	posiłki
6.	24723070582100	08.01.2023	371,12 zł	paliwo
7.	F 318K3/4404/23	10.01.2023	230,03 zł	paliwo
8.	953	09.01.2023	84,00 zł	posiłki
Razem			1 389,63 zł	x

W ramach skontrolowanej próby dokumentów ustalono, że wydatki z 1% w kwocie ogółem 1 389,63 zł zakwalifikowano na rzecz podopiecznej Fundacji XXXXX, natomiast faktury i paragony przedłożone do rozliczenia tych wydatków zostały wystawione na dane jej ojca, tj. na imię i nazwisko lub sam nr NIP.

(dowód: akta kontroli str. 183-224)

W związku z powyższym Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że „Pan XXXXX jest ojcem XXXXX i to On jest właścicielem samochodu, którym przemieszczała się XXXXX do CZD w Warszawie. W związku z tym nie zdawaliśmy sobie sprawy, iż faktura wystawiona na ojca jest działaniem nieprawidłowym. Mieszkamy w małym środowisku, w którym bez mała wszyscy wiedzą wszystko o innych. Mam wiedzę, że jest to pełna rodzina, rodzice mieszkają

razem i razem wychowują i dbają o swoje dzieci i o siebie nawzajem. Informujemy, iż będziemy zwracać uwagę, aby faktury były wystawiane na podopiecznego bądź opiekuna zgodnie z porozumieniem". (...) „Paragon fiskalny dotyczy pana XXXXX”.

(dowód: akta kontroli str. 25-31)

2. Wydatki poniesione przez Fundację ze środków 1% w kwocie ogółem 187,40 zł.

Lp.	Nr dokumentu	Data dokumentu	Kwota dokumentu sfinansowana z 1%	Rodzaj wydatku
1.	42975/MAG/11/2022	22.11.2022	34,40 zł	materiały do pomiaru glukozy
2.	23300/FSL/11/2022	07.11.2022	153,00 zł	czujnik do pomiaru glukozy
Razem			187,40 zł	x

W ramach skontrolowanej próby dokumentów ustalono, że wydatki z 1% w kwocie ogółem 187,40 zł zakwalifikowano na rzecz podopiecznego Fundacji XXXXX, natomiast 2 faktury przedłożone do rozliczenia tych wydatków zostały wystawione na dane jego matki.

(dowód: akta kontroli str. 323-339)

W związku z powyższym Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że „Pani XXXXX jest mamą XXXXX i to z Nią podpisaliśmy porozumienie jako opiekunem XXXXX. W związku z tym nie widzieliśmy problemu w tym, że faktura jest wystawiona na mamę a nie syna. Tym bardziej że zakupy dotyczyły artykułów związanych z pomiarem wysokości cukru czyli na rzecz XXXXX, który ma cukrzycę”.

(dowód: akta kontroli str. 25-31)

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia należy stwierdzić, że w obydwu przypadkach przyjmowanie do rozliczenia wydatków z 1% dokumentów wystawianych na opiekunów prawnych podopiecznych Fundacji było niezgodne z zawartymi porozumieniami, tj. nr 1 z dnia 13.08.2020 r. (dot. XXXXX) i nr 13 z dnia 23.08.2021 r. (dot. XXXXX), zgodnie z którymi (ust. 3 porozumień) „Wypłata środków pieniężnych zgromadzonych na rzecz Podopiecznego na Rachunku Bankowym następować może w postaci refundacji poniesionych na rzecz Podopiecznego kosztów, na podstawie przedłożonych faktur, rachunków, bądź innych dowodów księgowych (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 183-184, 323-324)

Ponadto jak wynika z zapisów Regulaminu przyznawania pomocy przez Fundację (IV. 14 c) „(...) Fundacja może również zapłacić za dokonane przez Podopiecznego (lub przez opiekuna prawnego) zakupy bezpośrednio na rzecz sprzedającego jako płatnik faktury na podstawie oryginału faktury wystawionej na Fundację z dopiskiem: imienia i nazwiska osoby, dla którego przeznaczone jest dofinansowanie i określeniem czego dotyczy (...) **lub na podopiecznego – w tym wypadku nabywcą i odbiorcą na fakturze jest podopieczny Fundacji. a płatnikiem jest Fundacja.**

(dowód: akta kontroli str. 147-153)

Mając na uwadze powyższe uregulowania należy stwierdzić, że Organizacja wprowadzając ww. zasady rozliczania pomocy przez podopiecznych sama zobowiązana była je stosować. Za nieprawidłowe należy zatem uznać przyjmowanie przez Prezes Fundacji faktur i rachunków, z których bezsprzecznie nie wynika, że nabywcą jest podopieczny Organizacji. Każdorazowo dokumenty te powinny zawierać dane nabywcy w postaci imienia i nazwiska podopiecznego. Należy podkreślić, że Fundacja wydatkując środki z 1% podatku dochodowego mających charakter środków publicznych, musi dokumentować te wydatki w sposób transparentny i niebudzący żadnych wątpliwości, co do ich przeznaczenia.

Przyczyną stwierdzonego uchybienia było przekonanie Prezes Zarządu Fundacji, że można przyjmować do rozliczenia wydatków z 1% dokumenty wystawione na opiekunów prawnych podopiecznych. Skutkowało to refundacją wydatków ze środków z 1% podatku dochodowego niezgodnie z zawartymi porozumieniami i Regulaminem udzielania pomocy w Fundacji.

Ad 3. Rachunkowość w Jednostce

Brak zatwierdzenia dokumentów do zapłaty oraz sprawdzenia pod względem formalno-rachunkowym na części z nich

W wyniku analizy dokumentacji finansowo-księgowej stwierdzono, że na żadnym z dokumentów nie zawarto adnotacji o zatwierdzeniu do zapłaty.

(dowód: akta kontroli str. 154-359, 361-362)

Część dokumentów nie została także sprawdzona pod względem formalno-rachunkowym.

(dowód: akta kontroli str. 187-224, 347-349)

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła „W Fundacji nie ma formalnie trybu zatwierdzania do wypłaty ponieważ wszystkie czynności od momentu zaciągnięcia zobowiązania finansowego, po przyjęcie dokumentów finansowych, ich weryfikację i przelewy wykonuje ta sama osoba – prezes Fundacji”. „Brak podpisu w polu: Zatwierdzono pod względem formalno-rachunkowym jest zwykłym przeoczeniem. Podpis zostanie uzupełniony.

Do końca 2022 roku odpowiedzialnym za takie zatwierdzenie był XXXXX (...).

[tj. księgowy Fundacji].

(dowód: akta kontroli str. 25-31)

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień należy wskazać, że zgodnie z zapisami w KRS „Do zawierania umów, udzielania pełnomocnictwa i składania innych oświadczeń woli w szczególności w sprawach majątkowych wymagany jest podpis jednego członka zarządu”. Zatem dokonując wydatków należało uwzględnić te zapisy i dokonać stosownej adnotacji na dokumentach.

(dowód: akta kontroli str. 76-84)

Przyczyną stwierdzonego uchybienia było przekonanie Fundacji o braku konieczności zatwierdzania dokumentów do zapłaty z uwagi na fakt, że wszystkie czynności wykonywane są tylko przez Prezes Fundacji oraz przeoczenie księgowego. Powyższe działanie skutkuje brakiem pewności m.in. czy wydatki z 1% poniesiono właściwie, tj. zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji, którą dokumentują oraz czy dokumenty te są kompletne i wolne od błędów rachunkowych.

Ad 4. Sprawozdawczość

Wykazanie nieprawidłowych danych w sprawozdaniu merytorycznym

W wyniku analizy sprawozdania merytorycznego ustalono, że w części III.3.3.3 oraz III.3.3.4 sprawozdania nieprawidłowo wykazano kwoty poniesionych kosztów. Dane w tym zakresie zawarto w poniższej tabeli.

Pozycja Sprawozdania	Dane wykazane w Sprawozdaniu	Dane wynikające z dokumentacji źródłowej	Różnica
1	2	3	4 (3-2)
III.3.3.3 Działania (...) oraz szacunkowe kwoty przeznaczone na te działania			
działania na rzecz osób niepełnosprawnych i chorych	121 185,44 zł	115 835,14 zł	-5 350,30 zł
działania profilaktyczno-informacyjne	3 200,00 zł	9 215,30 zł	6 015,30 zł
III.3.3.4 Cele szczegółowe (...) wraz z kwotą kosztów			
działania na rzecz osób niepełnosprawnych i chorych	121 185,44 zł	115 835,14 zł	-5 350,30 zł

(dowód: akta kontroli str. 383-394, 117-118)

W powyższym zakresie Prezes Fundacji wyjaśniła „(...) Działania na rzecz osób niepełnosprawnych i chorych Jest 121.185.44 Po weryfikacji 116.425,54. Działania profilaktyczno-informacyjne Jest 3.200,00 Po weryfikacji 9.215,30 (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 395)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy stwierdzić, że w wykazanej przez Fundację kwocie kosztów poniesionych na działania na rzecz osób niepełnosprawnych i chorych (tj. 116.425,54 zł) uwzględniono także koszty promocji 1% w wysokości 590,40 zł (116 425,54 zł – 590,40 zł = 115 835,14 zł).

Należy zauważyć, że Jednostka w sporządzanych sprawozdaniach powinna jak najdokładniej odzwierciedlać zapisy dokumentacji źródłowej. W przypadku danych dotyczących poniesionych kosztów, kwoty te w sposób jednoznaczny powinny wynikać przede wszystkim z ewidencji księgowej i dokumentacji finansowo-księgowej.

Przyczyną stwierdzonego uchybienia było nierzetelne sporządzenie sprawozdania merytorycznego, co skutkowało obniżeniem wartości informacyjnej sprawozdania dla jego odbiorców.

Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia	Wyjaśnienia Prezes Zarządu Fundacji z dn. 23.10.2024 r., 24.10.2024 r. oraz 06.11.2024 r.
Ocena obszaru kontroli	Prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego w 2022 r. ocenia się pozytywnie z nieprawidłowością.

Wpis do książki kontroli	Poz. 5
Zalecenia	1. Terminowo regulować zobowiązania Fundacji ponoszone ze środków 1,5% PIT. 2. Przekazywać podopiecznym do zapoznania aktualny Regulamin udzielania pomocy. 3. Dokonywać refundacji wydatków na rzecz podopiecznych zgodnie z postanowieniami Regulaminu udzielania pomocy. 4. Zatwierdzać do zapłaty oraz sprawdzać pod względem formalno-rachunkowym dowody księgowe – na dokumencie powinny być zamieszczane stosowne adnotacje. 5. Wykazywać prawidłowe dane w sprawozdaniu merytorycznym.
Pouczenie	Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2024 r. poz. 1491 ze zm.) oraz § 20 ust. 1 Rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2054) o sposobie usunięcia uchybień i nieprawidłowości oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, proszę powiadomić mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.
Podpis kierownika jednostki kontrolującej	Z upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Bartosz Brożyński I Wicewojewoda Zachodniopomorski <i>/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/</i>